

Iemesli lasīt vairāk: atskats uz 3td e-GRĀMATU bibliotēkas darbības pirmo gadu

Kad 2019. gada 7. janvārī pie pašvaldību publisko bibliotēku lasītājiem devās jaunais pakalpojums – 3td e-GRĀMATU bibliotēka, – tajā bija pieejamas 114 latviešu autoru e-grāmatas, kuras lasītājiem nodrošināja Apgāds Zvaigzne ABC, Tieto Latvia un Kultūras informācijas sistēmu centrs (KISC). Sagaidot pirmo dzimšanas dienu, 3td e-GRĀMATU bibliotēkā ir vairāk nekā 300 latviešu un ārzemju autoru sarakstītās e-grāmatas, kuras līdzās Zvaigzne ABC piedāvā Apgāds Mansards un izdevniecība Prometejs. Par to, kā 3td e-GRĀMATU bibliotēkai ir veicies pirmajā darbības gadā, ikviens interesents varēja uzzināt diskusijā, kas notika Rīgas Centrālajā bibliotēkā 2020. gada 9. janvārī.

3td e-GRĀMATU bibliotēka ir radīta ar mērķi pašvaldību publisko bibliotēku reģistrētajiem lasītājiem piedāvāt iespēju bez maksas lasīt e-grāmatas latviešu valodā savā datorā, planšetdatorā vai viedtālrunī ar interneta pieslēgumu, jo pakalpojumu finansiāli nodrošina Kultūras informācijas sistēmu centrs (KISC). Tā pārstāvis Aldis Liepa norādīja, ka projekts tapa ciešā valsts institūcijas, tehnoloģiju uzņēmuma un izdevniecības pārstāvju sadarbības rezultātā, ņemot vērā autortiesību jautājumus, lai Latvijas iedzīvotājiem būtu iespēja legāli iegūt digitālo saturu bez maksas, savukārt autori un tos pārstāvošās aģentūras saņemtu pienākošās atlīdzības. **3td e-GRĀMATU bibliotēka ir vienlaikus gan inovatīvs lasīšanu veicinošs, gan arī sociāli nozīmīgs projekts.**

Cik populāri ir 3td.lv piedāvājumi, zinot, ka lasītājiem ne ziemas spelgonī, ne rudens lietavu vai vasaras tveices laikā nav jādodas pēc kārotās lasāmvielas, jo viss saturs ir pieejams virtuāli dažu klikšķu attālumā? Kā diskusijā informēja platformas izstrādātāja un uzturētāja *Tieto Latvia* pārstāve Aiga Grēniņa, gada laikā 3td.lv ir reģistrējušies **5506 lasītāji**, kas atbilst vidēja Latvijas reģiona galvenās bibliotēkas lietotāju skaitam. Tādējādi var uzskatīt, ka e-grāmatu lasītāji kopā ir radījuši vēl vienu bibliotēku. Kā atzīmēja Aiga Grēniņa, interesanti, ka no šiem lasītājiem 10 % nebija apmeklējuši bibliotēku pēdējo 2 gadu laikā, tātad viņu atgriešanos bibliotēkā ir motivējusi tieši 3td e-GRĀMATU bibliotēka. Starp visaktīvākajām bibliotēkām ir jāmin Rīgas Centrālā bibliotēka ar tās filiālbibliotēkām, Valmieras reģions, **Pierīgas bibliotēkas**, kā arī Jelgavas un Ogres reģionu bibliotēkas. Savukārt visvairāk lasīto e-grāmatu skaitā ir Karīnas Račko romāni "Saplēstās mežģīnes", "Debesis pelnos" un "Samaitātā", Zanes Zustas un Diānas Zandes darbs "Tarakāni manā galvā", Rolandas Bulas kriminālromāns "Stopētāju lieta", Lauras Vinogradovas stāstu krājums "izelpas", kā arī tulkotie romāni, piemēram, Roberta Galbraita "Zīdītārpiņš" un

Paulas Hokinsas "Ūdenī". Liels gandarījums, ka populārāko darbu top 20 nemainīgi ir vairāk latviešu autoru darbu nekā tulkojumu.

Kur un kādos apstākļos vispār lasītāji lasa e-grāmatas? Vai tas visbiežāk ir atvaļinājumos, garās lidostās pavadītās stundās vai saulainā pludmalē? Kā neapjukt daudzo lasīšanai paredzēto ierīču klāstā un izvēlēties sev piemērotāko? Kā norādīja pasākuma dalībnieces autore Linda Nemiera un blogere Līva Alksne, kuras abas ir aktīvas e-grāmatu lasītājas, šis lasīšanas formāts ir piemērots pirmsskolas vecuma bērnu vecākiem, kuriem bieži vien nākas izmantot katru brīvo mirkli starp vakara pasaciņām un bērnu aizmigšanu. Savukārt 3td projekta vēstnese un Valmieras bibliotēkas Pieaugušo lasītāju apkalpošanas nodaļas vadītāja Olga Kronberga minēja, ka e-grāmatu lasīšanu bieži vien izvēlas gados vecāki lasītāji, kuriem būtiska ir tāda tehnoloģiju sniegtā iespēja kā teksta palielināšana ērtākai lasīšanai. Diskusijā par e-grāmatu lasīšanai piemērotāko ierīci iesaistījās arī Apgāda Zvaigzne ABC vadītāja Vija Kilbloka un aktīva e-grāmatu popularizētāja Inga Grenčberga, nonākot pie secinājuma, ka lasītājiem ir jāizvērtē, kādiem mērķiem vēl viņi vēlēšies ierīci izmantot. Diskusijas dalībnieki atzina, ka 3td e-GRĀMATU bibliotēkas projekts ir nozīmīgs arī tāpēc, ka veicina sabiedrības digitālo prātību.

2020. gada janvāra sākumā 3td e-GRĀMATU bibliotēkas lasītāji kopā ir izlasījuši vairāk nekā 17 200 e-grāmatu ar kopējo apjomu vairāk nekā 5 miljoni lappušu. Gada laikā paveiktais ir uzskatāms par nozīmīgu sasniegumu, taču projektā iesaistītās puses svētku nedēļas pasākumos runāja ne tikai par saliedēto komandas darbu, strādājot pie vienotu mērķu sasniegšanas, bet arī par projekta ilgtspējību. Turpināsies gan platformas izstrāde, uzlabošana un jaunu funkciju iekļaušana, gan arī satura papildināšana, tāpēc vienmēr tiek gaidīti lasītāju ierosinājumi.

Aicinām ikvienu Latvijas iedzīvotāju būt aktīvam lasītājam un izmantot arī 3td e-GRĀMATU bibliotēkas sniegtās iespējas!

Sintija Buhanovska,
Zvaigzne ABC digitālo produktu nodaļas vadītāja